

Anne B. Ragde: Perintötila

Sukutilan tuuletus – RIITTA VAISMAA (16.11.2017)

Trondheimin maaseudulla Pohjois-Norjassa Neshovin sukutila on ollut hylättynä kolme ja puoli vuotta. Vuonon rannalla tuuli on riepottanut tilaa ja kantanut mukanaan suolaista vettä. Kun tila taas alkaa elää, ikävissä oloissa perintöriitojen jälkeen matkoihinsa häipynyt perintötilan omistaja Torunn Neshov aloittaakin raivaustyönsä pesemällä suolan lähes näkymättömiksi muuraamat ikkunat. Sen jälkeen talosta näkee ulos, ja hiljalleen Torunn valmistautuu siihen, että myös sisään saa nähdä.

Perintötila liittyy neljäntenä Neshovin suvusta kertovaan Anne B.

Ragden *Berliinipoppelit*-romaanisarjaan, jonka piti olla trilogia. Ragde on kuljettanut veljeksiä ja

veljentytärtä *Berliinipoppeleista* (2007), *Erakkorapujen* (2008) kautta romaaniin *Vihreät niityt* (2009), jolla kirjailija jo hyvästeli niin henkilönsä kuin lukijansakin. Kenties riemastuttava ja koskettava suku ei jättänyt kirjailijaa rauhaan, kenties lukijoiden toiveet jatko-osista ovat tuupanneet kirjoittamaan vielä jatkoa. Kenties molemmat. Eittämättä sukutarina on valloittava ja viihdyttävä.

Anne B. Ragde luottaa ehkä liikaakin lukijoidensa muistiin.

Vaikka *Perintötila* kertoo erinäisiä seikkoja aiemmista romaaneista, on kahdeksan vuoden rupeama kuitenkin melko pitkä. *Perintötila* on niin selvästi jatko-osa, että vain aiemmin tapahtuneen kautta voi ymmärtää sukukronikan usein tempoilevia vaiheita. Epäilen, että vain uusimman teoksen lukeminen jättäisi liian paljon arvailujen ja mielikuvituksen varaan.

Neshovin veljesten kuolleen veljen tytär Torunn on elänyt epätyytyvässä kimpassa koiria kouluttavan ja koiravaljakkoajoihin ammatikseen osallistuvan miehen kanssa. Matkalla Finmarkslopel-valjakkokilpaan Torunn jättäytyy porukasta ja palaa äkkiseltään ja vielä ilman suuria suunnitelmia Trondheimiin. Hän yllättää setänsä, hautausurakoitsija Margidon, ilmaantumalla ennalta ilmoittamatta tämän ovelle. Vaikka Margido hämmästyttää ja hämmentyy, hän myös ilahtuu. Hän on kaivannut Torunnia mutta ei ole suvun kummallisten

keikausten tähden rohjennut ottaa yhteyttä. Hän on huolehtinut perintötilan peltojen vuokrauksesta ja tallettanut visusti vuokratuotot.

Itsekseen ja varsin yksinäisenä elävä Margido saa Torunnin visiitistä potkua elämäänsä. Hän mm. oppii tekemään pitsaa, ja tarttuupa absolutisti myös oluttölkkiin, tarttuisi konjakkipulloonkin mutta sen Torunn on vienyt mennessään. Koko vierailusta käynnistyvän prosessin seurauksena Margidon elämä saa uusia suuntia, muitakin kuin kulinaarisia. Hän alkaa modernisoida liikettään, ja on hyvinkin mahdollista, että hautaustoimistosta vielä tulee perheyritys.

Veljessarjan vanhin, jota Torunn on koko lapsuutensa ja nuoruutensa pitänyt isoisänään, on noin 80-vuotiaana omasta halustaan hoivakodissa. Ei hänellä muita vaivoja ole kuin vanhuus. Margido käy vanhusta katsomassa ja kohta myös Torunn, mistä riidoista kärsinyt vanha mies ilahtuu suunnattomasti.

Kaikki ovat ikävöineet toisiaan, vaikka eivät ole sitä itselleen myöntäneet. Sympaattisesta ja vähiten itsekeskeisestä Margidosta Ragde tekee suvun keskushenkilön, vaikka hän on joukosta vetäytyvin ja vaatimattomin. Jopa veljeksistä nuorin, Kööpenhaminassa elävä Erlend, soittaa Margidolle, kun elämää uhkaa kriisi.

Sukutila ja sukulaisten enemmistö on Trondheimissa, silti Ragde antaa liiankin kanssa tilaa kööpenhaminalaiselle höpsölle miesparille Erlendille ja Krummelle. Heidän osuutensa pyörii vain heidän napojensa ympärillä eikä tuo mitään lisää perustarinan kehittymiselle. Kohta *Perintötilanalussa* on sinänsä viehko kuvaus originelleista, ylellistä elämää viettävistä puolisoista, joille toki kuuluu paljonkin sitten kirjasarjan aiempien osien. Heillä on kolme leikki-ikäistä lasta yhdessä lesboparin kanssa. Tavoitteena oli ollut yksi lapsi, mutta Erlendin ja Krummen maailmassa kaikki on ylenpalttista, joten kuvaan sopii kolminkertainen määrä perillisiä.

Erlendin ammattina on alkuaan näyteikkunoiden, sittemmin monien muidenkin tilojen suunnitteleminen ja somistaminen. Krumme on päätoimittaja. Rahaa miehillä on niin paljon, että he voivat hankkia mitä tahansa. Ja kyllä he hankkivatkin. Lapset hukutetaan ylellisiin tavaroihin, parille äärettömän tärkeään ruokaan uhrataan määrättömästi niin aikaa kuin rahaakin.

Aiemmissa kirjasarjan osissa Erlendin ja Krummen erityisyys toi ensin helpotusta, kun miehet tulivat kaapista, sittemmin heidän toillauksensa huvittivat ja toivat keveyttä suvun synkkään tarinaan. Kun *Berliinipoppelit*-sarja on edetessään koko ajan kasvanut viihteelliseen suuntaan, nyt oudon perheen sinänsä hauskat ja hupaisat hömpötykset tuntuvat pitkitetyltä kliseeltä.

Torunn sen sijaan saa aikaiseksi muutakin kuin puhtaat ikkunat. Jätelavalle joutaa perintötilalta massoittain tavaraa. Uutta tulee tilalle. Ensimmäisenä päivänä Torunn hankkii niin nettiyhteyden kuin kuivausrummunkin, maalaa kuistin ja siivoaa ankarasti. Uusi auto on jo tulossa. Tilan arvoa alentavasta purkutyöstä Margido saa nuoren naisen estetyksi. Kohta tarmokas Torunn jo miettii elämäänsä eteenpäin. Tilan ohella tarvitaan muutakin työtä, mikä ilahduttaa ainakin Margidoa ja vanhusta. Erlendille ja Krummelle tuskin ensi hätään kukaan ehtii mitään kertoa.

Torunn ottaa koirakilpailumiehen huushollista vain ihanan huskyn narttupennun, jonka temmellys ja lämpö ilahduttavat Torunin lisäksi myös Margidoa ja vanhusta. Hoivakoti on edistyksellinen: sinne on koiranpentu tervetullut vierailija. Pääsyllisenä Neshovien taannoisiin synkkiin tapahtumiin Ragde ja hänen henkilönsä näkevät koko veljessarjan elämää ankeuttaneen äiti Annan. Torunn ottaa härkää sarvista ja siivoaa pimeimmätkin nurkat. Suloinen pentu saa nimekseen Anna.

Anne B. Ragde: *Perintötila (Alltid tilgivelse)*. Suom. Katriina Huttunen. Tammi 2017. 277 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko